

Brzobjavne i zadnje vijesti.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 10. julija (D. u.) službeno se javlja:

Rusko bojište.

Položaj na ruskom je bojištu u velikom nepromijenjen. Sjeverno od Krasnika ponovili su Rusi prošle noći opeta bezuspješno svoje navale.

Talijansko bojište.

Na primorskoj fronti vlada uopće mir. Neprijateljski pokušaj navale kod Zdravščine bio je suzbijen. U koruškom pogranničnom području nije se ništa dogodilo. Na tirolskoj fronti obustavili smo talijansku navalu sjeveroistočno sedla Kreuzberga. Prekjučer popodne išlo je prama Col di Lana više neprijateljskih bataljuna. Vatra jedne naše utvrde prisilila ih na povratka. Jučer prije podne kušao je jedan bataljun novu navalu. Pucalo se tek na malu udaljenost, imao je velike gubitke, te je isto tako morao natrag.

Vrsni pučki strijelci pokazuju u teško pristupačnim planinama svoju poduzetnost u uspješnim borbama. Beč, 11. julija, (D. u.) Službeno se javlja.

Položaj je na svim bojištima nepromijenjen.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, v. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 10. julija. (D. u.) Iz glavnog stana javlja se službeno:

Zapadno bojište.

Tri francuske navale kod Bean de Sapt izjavili su se u vatri našeg topništva. Sjeverozapadno Beausejour osvojen je bio na jurš francuski naprijed promaknuti jarak. U Šumi Le Prêtre pobojšali smo provalom naše nove pozicije. Od 4. julija zarobili smo u borbama između Naase i Mosele 1788 mo-

maka i zaplijenili 3 topa, 12 pušćanih strojeva i 18 bacala mina.

Istočno bojište.

Kod Oswieca odbijena je ruska navala.

Zapadno bojište.

Berlin, 11. julija (D. u.) Iz glavnog stana javlja se službeno:

Ponovni pokušaj Engleza, da osvoje naše pozicije uz konačno sjeverno od Yperna, izjaloviše se uz teške gubitke po neprijatelja. Zadnjih je dana bilo žrtvom francuske vatre 40 stanovnika sela Lievina, od kojih je 10 usmrćeno. Između Ailly-a i Apremonta zbile su se bezuspješne francuske navale sa ručnim granatama. U Šumi des Prêtres razbio se žestokom vatom pripravljeni napadaj neprijatelja uz teške gubitke za njega. Navala na njemačku poziciju istočno i jugoistočno od Sondernacha (jugozapadno od Münster) suzbijena je.

Istočno bojište.

Na istočnom je bojištu položaj nepromijenjen.

Jugoistočno bojište.

Zadnjih su se dana zbili u području Krasnostava mjestimični okršaji, koji su svuda svršili povoljno po nas. Inače se kod njemačkih četa nije desilo ništa.

Vrhovna vojna uprava

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 9. julija. (D. u.) Iz glavnog stana javljaju:

Na kavkaskoj fronti kravano smo odbili navalu jakog neprijateljskog odjela, koji je poduzet u obranu konjanštva koje je uzimalo na lijevom krilu. Ovdje smo zarobili nekoliko Rusa. Neprijatelj je imao više nego stotinu mrtvih, a isto toliko i ranjenih. Naše konjanštvo proganja Ruse.

Kod Seddibara bili su odbijeni neprijateljski pokušaji navale na desno krilo uz teške gubitke. Naše

anatolske baterije bombardovale su sa učinkom neprijateljski tabor i prostor za iskrcavanje kod Seddibara.

U Sueškom kanalu potopio se prethodne sedmice iz nepoznatih uzroka veliki brod, koji je prouzročio obustavu plovidbe parobroda.

Na Eufratu bila je bitka između neprijateljskih topova-motornih čamaca i naših topnjača. Neprijateljski zapovjedajući brod bio je jako oštećen, te se ga moralo odvuci. Mi nismo imali nikakvih gubitaka.

Talijanska barbarstva u Furlaniji.

Beč, 11. julija. (D. u.) Stan ratnih dopisnika javlja: Sa talijanskog bojišta dolaze više nego čimna povrede međunarodnog prava i grozotama naših neprijatelja. Dne 2. junija na večer došlo je 200 bersaljera na kolima u S. Lorenzo u Furlaniji i zarobili njušnog župnika. Načelnika silili su pod pretjom oružja i bodeža da im kaže austrijske položaje. Isto tako postupali su sa mirno držecim se stanovnicima. Načelnika, župnika i 20 ljudi odveli su u Videm, ostalo stanovništvo mneli su, a više njih pogodili hicima. Čijeli dan bijesili su Talijani kao divljaci, da doznadu od stanovništva austrijske položaje. Zene su napastovale i silovali. Kada je dne 5. junija prije podne naše topništvo isjeralo Talijane iz San Lorenzo, zapustile su sve obitelji ostavivši sve svoje imanje u rodnom nještu i pobjegle su u Goricu, otkuda se jih odpretilo dalje u zaljeve. Muževi, žene i djeca jednogstano izjavili, da oni nisu nikada mogli vjerovati, da su Talijani takvi barbari, bez svake civilizacije i kulture. Kod toga treba naglasiti, da se Talijani tako ponašaju u zemlji, koju hoće oni toboz „osloboditi“.

Rusi o bici kod Krasnika.

Beč, 11. julija. (D. u.) Javljaju iz ratnog novinarskog stana: Rusko prikazivanje zadnjih događaja kod Krasnika, da su nas Rusi tobože suzbili i u toku 5. do 7. julija zarobili oko 11.000 čimaka te nam oveli nekoliko stotina pušćanih silno je pretjerano. Nije ni čudo, da želi ruska vojna uprava upotrebiti zgodu nezatnog napretka od nekoliko kilometara, da javi svijetu i željno slušačim saveznicima čim veću pobjedu, kad nije imala u toku od dva mjeseca ništa rodosnog, da javi i njezina bojna fronta uslegnula od Dunajca do Zlote lipe i Buga te iz Karpata do sjeverna Krasnika i Zamošta. Kako to javlja izvještaj naseg generalnog stožera

od 8. julija, uzeli smo natrag na česti Krasnik-Lublin bojnu skupinu, koja bijaše promaknena na četiri kilometra pred općom frontom uslijed frontalne i uzbočne navale neprijatelja. Mjesno je ovo ustogučeno bez ikakvog ulječaja na susjedne skupine i naravno i na sveopći položaj, što je kao i prije povoljan. Sve ostale objave ruskog prikazivanja pretjerane su takodjer bezjermno iz razumljivih razloga.

Talijansko izvješćivanje.

Beč, 11. julija. (D. u.) Javljaju iz ratnog novinarskog stana: Talijanski izvještaj od 7. julija tvrdi: „U Val de Daone suzbili smo pokušaj neprijateljske navale na naše pozicije kod Passo di campo uz teške gubitke“. Ovo je sarpenje posvema neistinito. Ovo je sarpenje može biti govor o napadaju, što je na sad proveden 5. julija utruo rano, kod kojega izgubise Talijani 50 do 60 mrtvih, 120 teško, 30 lako ranjenih i oko 45 komada tovrne marve. Od naših je ljudi po jedan mrtav. Zapovjednik uspješnog odijeljenja bijaše nadporučnik Innerhofer.

Talijanski izvještaj.

Beč, 11. julija. (D. u.) Javljaju iz novinarskog ratnog stana:

U zadnja 24 sata nije ništa gumenita i od osobite važnosti. U pojedini odsejima uzete su ocracije propisani tok.

Talijanski admiralski stožer javlja: Kraljevska kraljica „Amalfi“, koja je išla na izvide u sjeverno Jadransko more, torpedovana je jutros u zoru. Brod se odmah razbio na lijevoj strani. Vlastitin je sredstima spasena gotovo čitava posada i gotovo svi časnici. — Potpisani: Thaan de Ravel.

Pitanje Carigrada.

Beč, 10. julija. „Nene Froie Presse“ javlja iz Ghissna: „Ruski dopisnik“ izvještava, da je ovlasen opovrgnuti vijest, prema kojoj da postoji izmaku Rusije i Engleske pismeni ugovor, kako bi se Carigrad i Dardanele nakon svršetka mirovnih pregovora prepustile Rusiji. — Talijanskoj vladi nije ništa poznato o kakvom ugovoru između Engleske i Rusije u pitanju morskog ljesna — pitanja, na kojem je i Italija kao srednoročna vlast u prvom redu zainteresirana.

Iz Rusija.

Petrograd, 10. julija. General Ruski, koji je bio došao u sukob sa velikim knezom i radi toga posao na dopust, preuzeo je opet zapovjedništvo ruske vojske na sjeverozapadnoj fronti. On je dobio posebna ovlaštenja, te nije isključeno, da mu ne će biti podijeljen naslov „Viceregalissimus“.

KRVAVA KOŠULJA

ili uspomene iz doline Raše.

Pod tim naslovom napisao je hrvatski pjesnik Vladimir Nazor, koji se sada nalazi kao pučki staništa uvoženik, knjigu u stihovima, koju izdaje pred deset i godina u naš nakladnik. U predgovoru knjige čitaji je: „Tih, nečujno ruse se i stare drvevine zidine sredovječnih kula u dolini raskoj. Strahom i trepetom gledali su na njih hrvatski kmetovi, kula su u ovom visokim dvorinama gospodavali njemački vlastelini grofovi Herbersteinovi i Guteneckovi, te talijanski velikaši Brigido i Barbo.

Išezavajući i blijede u pamćenju i predajući narodnoj objesni i okrutni gospodari kod krvave prikaze u sumornom silonuu stana olinoga.

I kmet istarski ne shvaća, ni osjeća, da su te kule i zidine, te aveti iz prošlosti, bile vrela njegove duge potištenosti, zavor oplakanih suza, uzrok nepodnog znoja i krvi izgubljene. Ne sjeca se više teških shota, desetina, nameta, zuluma i stradanja, ali osjeća, da mu kule one nešto čestite, da mu u duši nešto sloniše, da topny znađa dnu, ali teško i mučno, jer je je duga mora netom svalila sa prsju njegovih.

Izlazi kmet iz tame i, regbi, promatra za prvi put, kako sjaje i plamsa sunce

božje nad raskom dolinom, niz obronka Učke Majke. Zelene se lumci i livade, blijeska se Jezero, sumore Raša i Boljunšćica, ruse se kule silnih gospodara i ta je zemlja opet njegova, da, njegova za uvijek. Pitaji su ga dugo žuci i mežnogi, skučeše mu ponos i polet, ubiše mu radost za životom, polupuše mu gusle, hacie ga u zrdvošnost i neznanje, ali ne mogose da iščupaju drvevo hrvatsko stablo iz rodjene grupe — izmečeno i podivljalo, prigri se ono u noći i oluji, e ču se za buram i ršunom osovi pram sunca na zroniku i dočeka novim pramalječem cvjetonoše svoje.

Ruse se u vjetru i noći crne zidine mrkih dvorova, a stari kmetovi pričaju na ognjištu o okrutnom Kaštelanu da u Belaju, o buni u Kozičku, o Gospi na Jezeru, o kmetovskom jadu i stradanju, o silni i naglošćini gordili vlastelina; sluša unučad i sve joj se pričinja, da rietu vani u noći zimskoj kameni lavovi na mirkom terziju Jurja Kersanskoga. Plase se djeca, ali momčad znade, da se kamen sa kamenom kida sa zidina surih i da će sjutra potjerati stoku, zaozati plugom pokraj rusovine onih.

Nečujno, tih ruse se i stare drvevine zidine sredovječnih kula u dolini Raše, a bijele istarske Vile vrcavaju se iz dugog progovista i silaze u pamik zore pjesmanca i igrana niz proplanke Učke nam Majke.“

Zatim slijede slijedeće pripomene k istominim pjesmam:

Posljednji guslar.

Tožaci u Posretu pričaju i dandanas o okrutnom belajskom Kaštelanu, da je mučio ženu na svaki način i silio je napokon, da doji njegove psiće. Kad mu žena umre, bacil je jednostavno u jamu, a kad mu zatim erknu omiljeni ratni konje, naredi mu bližnjim selima, da se zvoni u sva zvana.

O prisiljenom dojenju vlastelinske stanađi sa strane kmetica priča se, uz druga još odurnija naslija, i po selima oko kaštela u Lupoglavu.

Stari belajski dvor (Šabeč, po Valvažuru) bil osvojen i sažgan od Mlečića god. 1600 i ne uskruvi više iz svojih rusovina litiz crkvice Sv. Martina. Sadašnji Belaj bil sagradjen netom kasnije od grofa Barbo.

Juraj Kersanski.

Juraj Chersuiner (de Crotendorf) je protolip sredovječnog baruna-razbojnika. Pljenio je, robov i ubijao, rugajuće se tužabama, što su protiv njemu lešile na njegovog gospodara, nadvojvodu Ferdinandu. Mlečački Senat udari na njegovu glavu ucjenu od 1000 dukata i naiodi, da mu se zaplijene imanja. Netom ga kasnije god. 1600. izdajom ulovise i osudiše u Kopru na smrtonu smrt — bi zadavljen od krvične ruke. Kulu kersanskog zamka, sazidanu na staneu kamena, rese na uglovima četiri

lavije glave, u znak hrabrosti i budnog čuvanja.

Lov pod Pazom.

U djelu „Ehre des Herzogthum Krain“, Lib. XI, pag. 423, pripovijeda Valvazor, da je vlasnik dvora Paz, grof Messaldo Barbo, gorljiv pristaša reformacije, ubio god. 1574, u Vrhnici (Oberlaibach) svog sina Kaštelana. Za taj ložiči odrubi mu krvnik glavu na glavnom trgu u Ljubljani god. 1589. Nema dvojbe, da su krajevni oko Paza bili nedavno zarasli grme i sumama, u kojima su vlastelini lovili srne i veprove.

Grof Lupoglavski.

Ana, kei Miksa Ebersteinera, i udova Teodorika Teufenbacha de Mayrhofer, pokloni na dar god 1409. dvor Lupoglavu (Mahrenfels) svome suprugu Gontieru Herbersteinu, porijekom iz gornje Štajerske. Gontierov potomak Juraj Herberstein bijaše sin i nasljednik Andrije, moćnog i sretnog štenika cara Fridrika IV. Mlad kao kaplja kolona Juraj iznenada u eskom taboru kod Nestudata i tužno svrsi život svoj god. 1451. u Lupoglavu. Ono što se u ovoj pjesmi pripovijeda o sedlima i o vjestici, crpljeno je iz jedne suvrnene kronike.

Nema dvojbe — a predaja o tome još živi u narodu — da se okrutni i objesni vlastelini u raskoj dolini nisu začali vršiti i jus primae noctis.

„Ruski Invalidi“ potvrđuju, da je naređeno, da bude Varšava ispražnjena, Opaža, da je to samo mehanička mjera, što ju zakon propisuje kada se neprijatelj približuje. I službeni „Armeiski Vjesnik“ potvrđuje, da je ispražnjeno započelo, ali da ne postoji neposredna opasnost za Varšavu, akoprem neprijatelj dolazi i sa sjevera i sa juga. Bilo bi preuranjeno govoriti o zadanju Varšave. Guverner Gublina, oglašma miri pučanstvo, da glasine, što se šire ne odgovaraju istini. On će u potrebi na dob obavijestiti građanstvo o koracima, što će ih pozvati.

General Ruski, voditelj ruske ofenzive proti Lavevu na početku rata, broji se uz generala Ivanova među najvrtnije stratege. Generalismus Nikolajevič nije ga trpio, dok nije Ruski posao na dopust i tako si on pridržao ruskovno zapovjedništvo. Da li opnovlašćenje Ruski posebnim punomoćima i naslovom „Vicgeneralisimus“ znači novi uspjeh protivstranke velikog kneza, ne može se reći.

Dimitrijeva brana.

Lugano, 10. julija. Lucijan Magrini javlja „Secolo“ iz Kijeva o provali na Dunajec: Ratko Dimitrijević zapovjedio je tamo 13. ruskoj vojsci, koja je tvorila desno krilo u Galiciji vodeće vojske generala Ivanova. Vojka je ležala već pet mjeseci na desnoj obali Dunajca, od Visie do Karpata usuprot Austrijancima i Njemaecima, očekivajući priliku da odlučno provali na Krakov. Izvan zauzeća Przemysla po Rusima, Dimitrijević je dobio po generalu Selivanovu 40.000 ojačanja, ali tijekom borbi na Karpatsima sakupili su Nijemci i Austrijanci hiljadu topova i velike mase vojske, te je u noći 1. maja započeo strahoviti bombardament, koji je očistio ruske pozicije i Tarnov pretvorio u razvaline. Onda je provela infanterija. Dimitrijević morao se povući najprvo na Visokou, pak na San. On je izgubio svaki doticaj sa ruskim centrom na Karpatsima, koji je tako s boka ostao nezastićen. Radi toga je pao u nemilost i na njegovo je mjesto imenovan general Lösch. Predbacuje mu se, što i drugim ruskim generalima, e su bili stalni pobjede, te nisu više niti računali kakovu austro-njemačku protivofenzivu. Tako je on na Dunajcu postavio samo jednu obrambenu liniju. Dimitrijević je gorko plakao radi pretiprjenog poraza. Njegovi prijatelji tvrde, da nije ništa kriv. On je generala Dragomirova pravodobno molio za pojačanja, ali ih nije dobio. Radi toga je i Dragomirov ostavljen. Na Sanu kušali su Rusi oprijeti se. Vojska od 200.000 ljudi, koja je u Sebastopolu čekala da navalni na Rusiju, došla je u pomoć. Bilo je već kasno. Zakasnilo se također opet utvrditi Przemysl. Jedva u zadnjih 14 dana postavio je general Corbachov tamo neke utvrde, koje su doduše mogle uzdržati Nijemce i Austrijance, ali im nisu mogle više ustiniti oprijeti se.

Kraljevina poljska

Stockholm, 10. julija. „Dagbladet“ javlja iz Petrograda: Ministarsko je vijeće

Uskok Vujo.

Uskoka Vuja smatram vojnikom lupoglavskog vlastelina Ivana Sinkovića. Plemeniti Sinkovići učinili od svog dvora Lupoglavu za vrijeme gradiskog rata između Metelaka i Nadvojvode (1614—1617) jedno od glavnih središta za obranu nadvojvodičnih podanika. Uskoci — bjegunci iz Bosne i Dalmacije pred zulomom turskim — sačinjavaju onda žilu austrijskih četa u Istri i bijahu njih neprijatelji Metelca, koji ih proganjahu na svaki način.

Metelci je vojskovođa Lorédan zamen vrebao na tvrđu i ponosnu kuću Ivana Sinkovića, koja se diznue na vrhuncu visokog brujega ispod gorske kose. Ona je dandanas sasvim porušena; njezina slika, izradjena po Valzavorevom bakrorezu, vidi se na pročelnom listu.

Sv. Gospa na Jezernu.

Regbi, da je zavjetnu crkvu sv. Gospe na jezeru sazdao Filip Gulenec Dominice Gosliace i nadarivši je bogato zemljama i povlasticama, poklonio oko godine 1385. pastinjaciama sv. Pavla, e da bi se za uvijek nastanili na zemlistu kozjakških vlastelina. Car Fridrik III. potvrdi Pavlincima povoljan od 20. maja 1467. (Neustadl) njihova stara prava i povlastice. God. 1430. izumare Rod Gutenecka, te Fridrik III. austrijski prizna pravo na Kozjak obitelji Mojevićeva iz Senja. Grof Martin Mojević odredjeto je njekao duže vremena. Pavlincima udjeljene im povlastice

pod predsjedanjem ministarskog predsjednika Gorenkina zaključilo, da se Poljaka uzvisi na suverenu kraljevinu u okviru ruskog carstva. Potjednjo je zaključeno, da se ustrojiti posebno državno trizništvo za novu kraljevinu.

Rusi mole za pobjedu.

Petrograd, 10. julija. (D. u.) Polag „Rijeci“ odredio je sv. Sinod na temelju ruskih ukaza, da se imadu u ruskom carstvu obdržavaju molitve i ophodi sa svecima, da se isprosi od Boga obranu u teškom položaju.

Varšava ispražnjena.

Petrograd, 10. julija. (D. u.) „Rijec“ potvrđuje, da su iz Varšave odstranjene sve civilne osobe i vladini organi.

Izgovijena posada kretarice „Amalfi“.

Milan, 11. julija. (D. u.) „Secolo“ iz Metelaka označuje broj spašenih na 500 momaka. Čijela posada brojila je 900 ljudi. Ova vijest, akoprem je u protivostavlju sa službenom objavom, nije bila od cenzure zaplijenjena.

Provala Vezuvu.

Lugano, 11. julija. „Giornale d'Italia“ javlja iz Portici: Iz Vezuvu je provalila žeravna lava uz visoko se podigle stube dima, što ih izvodi sukupnjača vatra iz kraterskih uvala.

Talijani u Valoni.

Chiasso, 10. julija. Prema pouzdanim vijestima položaj je Talijana u Albaniji veoma ozbiljan. Valona čini se, da je ozbiljno ugrožena, jer inače ne bi imalo smisla, da se onamo neprestano šalju pojačanja. Talijanske porodice ostavile su Valonu. Položaj je Talijana u Valoni neodrživ. Ni jedan talijanski list ne smije o onajšnjim događajima pisati. U Anconi došlo je već zbog toga do demonstracija protiv vlade.

Novo osnova o forsiranju Dardanela.

Lugano, 10. julija. „Secolo“ javlja, da Italija nije u pogledu dardanelskog pitanja ni direktno ni indirektno dala nikakvih obveza. Petrogradski dopisnik lista veli dalje, da će se u roku od mjesec dana iskratiti u Bosporu 200.000 ruskih vojnika pod zaštitom novo sagradjenih ruskih dreadnoughta. Ententa se već narodno sporazudilo, da obalu Bospora i Peru imadu zaposjesti Rusi. Galetu i Stambulu Francuzi, evropsku obalu Dardanela Englezi a azijsku Francuzi. Zajednička vlada bit će do končnog rješena bosporoga pitanja u rukama triju admirala, triju generala i triju civilnih komisara ententnih vlasti. Rusija će u Carigradu otvoriti veličan ur napretka i civilizacije.

Isa Boljetina se predaje.

Lugano, 9. julija. (D. u.) „Tribuna“ javlja iz Skadra: Isa Boljetina i njegova banda predali su se crnogorskim četama. Boljetina je odveden u Cetinje.

Talijani veličaju ubojice.

Chiasso, 10. julija. (D. u.) „Popolo d'Italia“ javno zagovora počast Principa, Cibrinovića i druge, koji su kod unorstva sudjelovali. Talijani, Francuzi, Belgijci,

Srbi i Englezi ne mogu ovim ubojicama biti dosta zahvalni, jer bi inače ovi narodi u dva decenija potpali pod njemački jaram.

Talijanski veleposjednici ne potpisuju ratnog zajma.

Bern, 10. julija (D. u.). Milanski „Secolo“ tuži se, da veleposjednici i vlasnici zemlja u Italiji nisu nitko potpisivali ratnog zajma. „Popolo d'Italia“ istee, da su se osobito u Apuliji veleposjednici opirali dati novac za ratni zajam ili u druge ratne svrhe. Zetva u Apuliji je slaba i većinom uništena.

Talijanski general Porro u Parizu.

Paris, 10. julija. (D. u.) Talijanski general Porro dospio je ovamo i imao je dugi pogovor sa predsjednikom Poincareom, mir' trom-predsjednikom Vivianjem i ministrom Delcassom im Millerandom.

Atentat na sultana u Egiptu.

Alexandrija, 10. julija. (D. u.) Kada je sultan dne 8. julija u jutro vozio se na molitvu, pred njegovog je konja sa jednog prozora bačena bomba, koja nije eksplodirala. Atentator je poljega.

Akcija protiv Dardanela.

Frankfurt, 10. julija. „Frank. Zig.“ javlja na osnovi londonskih informacija, da listovi u Londonu i Parizu spremaju javnost na obustavu akcije u Dardanelima.

Raspoloženje u Rusiji.

„Arbeiter Zeitung“, raspravljajući o položaju u Rusiji, veli među ostalim: „Veliki se dio ruske socijalne demokracije zagrijava za rat, naglašujući, da je ruski proletarijat žao, da ulazi sve svoje snage za potpunu pobjedu Rusiji. Mnogi ruski krugovi spoznavaju pače svu talskosežnost galickih poraza, uprkos tomu, inadu vojnička stranka veliku većinu naroda za sobom, te je Nikolaj Nikolajevič još uvijek popularan. Doduše na dvoru separatizma vrlo uplinski krugovi ideja separatizma, iz sasma natarajo-političkih razloga, želeći na taj način zaustaviti razne radikalne težnje u ruskom društvu.“ Sve inace, što je u Rusiji ikoliko liberalnoga, zahtijeva nastavak rata.“ K tom zanimivom izvrijeđenju javla napomenuti, da nastavak rata nije ovisan o ruskoj javnosti ioliku, koliko o sredinama, kojima raspolože armada. Po pričanju pouzdanih krugova bijahu bal galicki porazi za ruske armade toga radi andbonosti, što se prokazali, da oskudjevaju na municiji, oružju i čašnicima. Što se tiče „ogromnih rezervu“, s kojim raspolože Rusija, stvar stoji donekle, ali čemu basni, kod one ne mogu praznih ruku na bojište.

Italija i akcija kod Dardanela.

Berlinski „Lokalanzeiger“ javlja iz Carigrada: Dobro obavijestene osobe misle, da se unatoč engleskoj prištaka Italija ne će dati skloniti, da dade zahtjevanu pomoć u Dardanelima. Prvo radi neraspoloženja, koje u Italiji sve više prevuzima maha proti Engleskoj, koja nije ispunila

svoja financijalna obecanja. Italija daktie nema uzroka, da zrtvuje brodcve i čete, da spasi Engleze iz teškog položaja na Galipolu. Nadalje, vije dobro znadu izvještaji odlučujući Talijani, da su branitelji Dardanela kadri odbiti također navalu, koja bi bila pojačana sa talijanskim silama, nema daktie nikakvog povoda, da se doprinese engleskim željama zrtve.

Do sada se još ne opaza, da je blizu potpisivanja talijanskog diplomatskog odnosa sa Turkom.

Tomu primjećuje „Lokalanzeiger“: Kako smo već javili, ne vjeruje se ni u Engleskoj, da će Italija sudjelovati u bojama pred Dardanelima. Uzrok se ovog otezanja u pravu pripisuje drugim prilikama.

Razne vijesti.

Priskrivanje prozora u Trstu. U Trstu je odredjeno, da se iz deset stališ najvećer moraju svi prozori i vrata dobro zatvoriti, da ne prodire iz njih ni tračak svjetla. Gdje to ne bude dostatno učinjeno čašnicke će ophodnja pucati u prozore, Nagradu od 10—20 k primiti će svaki, koji prijavi osobu, koja neprijateljni čini signale, ako se za činilošta dozna i dovede pred sud. Čin sam bit će po prijekom sudu kažnjen smrtu. Krive prijavu potpadaju također sudbenoj kazni.

Dobrovoljni prinosi.

Nša je prava primila te će prosijediti svsi slijedeće prinose:

Prinosi za hrvatske škole u Pulji:

U proslavu Narodnog blagdana darovao se:

Hrvatski počasnik Njeg. Vel. broda „Skt. Georg“	K 10—
Marija Bergovac	2—
Barica Bajuk	2—
Mihovil Rajko	2—
Anka Rajko	2—
Danica Rajko	2—
Petar Randić	2—
Josip Raspuljić	2—
Josip Nikolić	2—
Ante Majcan	2—
Željko Hrovat	2—
N. N.	2—
Ivan Hasl	1—
Ivan Turak	3—
L. P.	2—
Josip Milačić	2—
Viktor Jurčić	2—
Josip Grünbaum	2—
Anton Grünbaum	2—
Mato Koprivica	2—
Dominik	2—
Ignac Stiglic	1—
Rihard Bester	1—
Frankisek Hartmann	2—
Alfred Car	1—
Nikola Radmanović	1—
Josip Baselli	2—

Kupno K 65—
Prije iskazano 358—
Sveukupno K 423—

i prava, dok se na jedanput te otvoreno neprijateljstvo pretvorilo u obojbit mišost prema samostanu. 11. augusta 1471. grof Martin oiašpe Pavlinski manastir svojim darima i zaoblizima. Pavlinci sahranise dostojno grofa Martina u samostanskoj crkvi god. 1442. Ovi dobri fratri bijehog ruha i duge brade, iztežose pod Josipom II. Knezovi Aneerspogovi kupise kuću staze za 7000 forinti. Samostan i crkva sluze im danas za konjunicu i spremište.

Smrti Ivana Sinkovića.

Od god. 1527. do god. 1528. gospodarili su u Lupoglavu dvije hrvatske obitelji. U prosincu god. 1527. postade vladateljom lupoglavskim prof. Petar Krušić, kapetan senjski, koji poginu u Dalmaciji branje junački od Turaka tvrdjavu Kliš kraj Splita. Ivan Sinkovići, postavi gospodaru Lupoglave, uversti tuže kasteo, te zadavase Mlečićima trista jada. Proveditru Marko Lorendan pisase god. 1616. Senatu mletačkome:

„Dalla parte del Territorio di Pinguente sta medesimoamente arrato Zuanne Viscovič (Sincovich) di Nation Segnano con buon numero di Uscocchi et alcuni cavalli dentro del Castello dell'opogavo sua giurisdictione, construtto nel cingio posto sopra un zucco de sasso vivo, recificato et porificato novamente con fianchi et torre et con ponte nella sola parte che dà dentro in esso —“

Umre Ivan od naravne smrti bez muš-

god potonka u dvoru svome god. 1616, ostaviv ženu i četiri kćeri. Bi pokopan u obiteljskoj grobnici u crkvi sv. Stjepana ispod dvora.

God. 1626. proda car Ferdinand Lupoglavu princeu Eggenburgu, a ovaj opeta obitelji Brigido iz Trsta, pod kojim su lupoglavski kmetovi trpili i stradali dva stoljeća i pd.

Na grbu obitelji Sinkovića isticao se u modrom polju andjeo sa rasirenim zlatnim krilima.

Propast Černograda.

Između Roča i Lupoglave, odijeljena uskom i dubokom dolinom, kojom je vodila cesta sa visocine Krasa, dizahu se dva dvora: Černograd i Beligrad. Od Černograda vije još iz zemlje derne zidine, po kojima možemo suditi, da je tloris zanika u obliku pravokutnika imao 26 m dužine a 15 širine — zamak Beligrad, černogradska predstraža i tvrđava, morao se je survati prije njega.

Bina u Kozljaku.

Ono što tečaju u Čepiću još dandanas pripovijedaju o davnoj navalii cepiških kmetova na Kozljak, mora da je svakako u savezu sa smrću grofa Josipa Nicolieha de Wachsenstein, kojeg su pobunjeni cepižke obili pod Kozljakom dne 4. maja 1574., e da se oslobodio njegovog zuluma. O smrti toga silnika piše historičer Valvazor, a čita se u rukopisu male hrvatske kronike: Dne 4. maja 1574. bi

nijen Josip pod Kozljakom. Regbi, da je ponijemacina obitelji potčelca iz Rijke, izumrla je god. 1600.

Kravska kosulja.

Josip Ferdinand Brigido (1816—1840), jedinac grofa Pavla, vlasnika lupoglavskog pogin u doboju u Beču. Pripovjedala se, da je njegova žena, barunica Karolina Waackelberg-Landau, čuvala u lupoglavskom dvoru kravku kosulju svojega muža, a običaj da se čuva, pače da se drži pred očima kravska kosulja ubijenog sve dok ga se ne osveti, osobina je hrvatskog naroda, te galanje o tome mogio je niknuti jedino u krivu teštava oko Lupoglave.

I tako se oko god. 1848., u kojoj bise ukunula feudalna prava, utrne rod grofova Brigido, koji su skoro 250 godina tlačili i mučili svoje kmetove po Lupoglavu, a Josip Ferdinandove kćeri prokale dvor i podjednina mu imanja god. 1883. gosp. Tomazu Sotocorena iz Vodnjana.

Sadašnjim kasteo lupoglavski sazdao je oko polovice prosloga vijeka grof Pompeo Brigido (1729—1811), do-tajšnjeg kmet na dvoru u Beču i vlasteliin Mahrenfelsa i Brezovice.

„Krvava kosulja“, ukusna listkana knjizica sa 60 stranica, dobio se kod uprave našega lista, odnosno listare Jos. Krm-polji u Pulj za iznos 50 h tranko postarine.